

PRO BONO

Február/2024

1. NOVELA STAVEBNÉHO ZÁKONA

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie **oddialenia účinnosti** zákona o výstavbe z pôvodného dátumu **01. apríla 2024 na 01. apríla 2025**. Novelou stavebného zákona dochádza tiež k **skráteniu doby prípravy stavieb** - doby administratívneho posudzovania vo fáze povoľovania stavieb, **zefektívneniu povoľovacích procesov**, a to najmä zjednotením existujúcich správnych konaní do jedného, či úprava ustanovení o **začatí územného konania**. **Do stavebného zákona sa novelou dostávajú aj nové ustanovenia o preskúmvaní spôsobilosti stavby na užívanie**, napríklad zavedením možnosti **preskúmať stavebnotechnickú spôsobilosť existujúcich neskolaudovaných stavieb na žiadosť ich vlastníkov** a podobne.

2. NOVELA ZÁKONA O REGIONÁLNEJ INVESTIČNEJ POMOCI

Obsahom tohto príspevku je najmä **zavedenie mimoriadnej investičnej pomoci** s cieľom prilákať investorov vo vybraných oblastiach k **umiestneniu nových investícií na území Slovenskej republiky**. Novelou zákona o regionálnej investičnej pomoci dochádza napríklad aj k **úprave dodržiavania náležitostí zmlúv o prevode nehnuteľného majetku** za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom. Výrazným doplnením, ktoré novela zákona o regionálnej pomoci priniesla, sú aj ustanovenia **o formách mimoriadnej investičnej pomoci**, ktorými sú napríklad **dotácia alebo úľava na dani z príjmov** a podobne.

3. NOVELA ZÁKONA O CENÁCH

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie zmien, ktoré novela zákona o cenách prináša, a to napríklad v podobe **aktualizácie pojmu** pošty a telekomunikácie a pojmu individuálne údaje, či v podobe **zavedenia nového cenového orgánu** (Ministerstva dopravy Slovenskej republiky) v oblasti regulácie cien nájmu bytov z prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Novelou zákona o cenách dochádza aj k **doplneniu nových kompetencií Ministerstva dopravy Slovenskej republiky** v súvislosti s jeho novými postavením ako cenového orgánu a podobne.

4. NOVELA ZÁKONA O CESTNEJ PREMÁVKE

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie legislatívnych zmien, ktorými novela zákona o cestnej premávke reagovala na **zmenu hmotnosti vozidiel integrovaného záchranného systému**. Uvedená hmotnosť sa mení napríklad v dôsledku **dostupnosti nových prístrojov na záchranu života, či v dôsledku zavádzania elektromobility**. Novela zákona o cestnej premávke prináša aj zmeny v podobe **skrátienia praxe vo vedení motorového vozidla s právom prednostnej jazdy**.

5. NOVELA ZÁKONA O SPOTREBNEJ DANI Z MINERÁLNEHO OLEJA

Obsahom tohto príspevku je najmä **úprava nového pojmu prevádzkareň**, ktorý bol novelou do **zákona o spotrebnej dani** doplnený, či priblíženie ustanovení o **vrátení dane, s súvislosti so zdaňovaním minerálneho oleja**. Obdobné úpravy (**zavedenie pojmu prevádzkareň, úprava ustanovení o vrátení dane**) novela prináša aj do **zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov**. V rámci **zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov** dochádza po novom napríklad k úprave ustanovení týkajúcich sa **malého samostatného pivovaru**.

6. NOVELA ZÁKONA O VÝROBE, OZNAČOVANÍ A PREDAJI TABAKOVÝCH VÝROBKOV

Obsahom tohto príspevku je najmä **priblíženie novej kategórie tabakových výrobkov v podobe zahrievaného tabakového výrobku**. Novela zákona o výrobe prináša aj úpravu **obmedzení pri uvádzaní zahrievaných tabakových výrobkov, ktoré obsahujú arómu, na trh**. Novinkou je napríklad aj doplnenie telefónneho čísla Linky pomoci ako povinnej náležitosti obalov tabakových výrobkov.

NOVELA STAVEBNÉHO ZÁKONA

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie oddialenia účinnosti zákona o výstavbe z pôvodného dátumu 01. apríla 2024 na 01. apríla 2025. Novelou stavebného zákona dochádza tiež k **skrátению doby prípravy stavieb** - doby administratívneho posudzovania vo fáze povoľovania stavieb, **zefektívneniu povoľovacích procesov**, a to najmä zjednotením existujúcich správnych konaní do jedného, či úprava ustanovení o **začatí územného konania**. Do stavebného zákona sa novelou dostávajú aj nové ustanovenia o **preskúvaní spôsobilosti stavby na užívanie**, napríklad zavedením možnosti **preskúmať stavebnotechnickú spôsobilosť existujúcich neskolaudovaných stavieb na žiadosť ich vlastníkov** a podobne.

2. PODMIENKY PRIJATIA NOVELY A CIELE, KTORÉ SLEDUJE

Dňa 13. februára 2024 bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. 46/2024 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“). Základným dôvodom prijatia novely je snaha o oddialenie účinnosti zákona č. 201/2022 Z. z. o výstavbe (ďalej len „zákon o výstavbe“).

Dôvodmi oddialenia účinnosti zákona o výstavbe sú (A) nepripravenosť integrácie povoľovacích procesov stavieb, ktoré podliehajú procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, (B) časový sklz pri príprave vykonávacích právnych predpisov, (C) nutnosť opravy väd a chýbajúcich častí právnej úpravy nadväzujúcej na zákon o výstavbe, (D) časový sklz formulárov a digitalizácie konaní vo výstavbe a technického vybavenia, (E) nedostatočné personálne obsadenie Úradu pre územné plánovanie a výstavbu (ďalej len „úrad“) vyškoľenými

odbornými zamestnancami pre realizáciu preberaného rozsahu povoľovacích konaní.

3. ĎALŠIE CIELE NOVELY

Novela má okrem vyššie uvedených cieľov tiež prispieť k **skrátению doby prípravy stavieb**, najmä doby administratívneho posudzovania vo fáze povoľovania stavieb do nadobudnutia účinnosti zákona o výstavbe. Vzhľadom na dočasnosť a naliehavosť úpravy novela **nemá ambíciu riešiť rozsiahlu novelu platného stavebného zákona**, ani zásadným spôsobom upravovať súvisiace predpisy. Cieľom je urýchlene **vykonať legislatívne úpravy tak, aby sa eliminovalo riziko spustenia nepripravených procesov vo výstavbe a v prechodnej dobe sa v čo najväčšej miere využili existujúce inštitúty stavebného práva**, primerane prebrali aplikovateľné inštitúty navrhované zákonom o výstavbe, nenarušil sa priebeh konaní na stavebných úradoch a pod.

4. ZEFEKTÍVNIENIE POVOĽOVACÍCH PROCESOV

Z hľadiska úpravy stavebného zákona je do nadobudnutia účinnosti zákona o výstavbe najefektívnejším riešením pre zefektívnenie povoľovacích procesov **integrácia existujúcich správnych konaní do jedného bez toho, aby sa zasiahlo do pôsobnosti stavebných úradov a orgánov štátnej správy** chrániacich verejné záujmy podľa osobitných predpisov, alebo do práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

Doterajšia úprava umožňuje **spojiť územné a stavebné konanie iba pre jednoduché stavby, ak sú jednoznačné podmienky ich umiestnenia**, pri ostatných stavbách za predpokladu, že podmienky na ich umiestnenie **vyplývajú z územného plánu zóny**. Novela **rozširuje možnosti pre spojenie územného konania o umiestnení stavby a stavebného konania pre ostatné stavby aj na podklade „záväzného stanoviska“** príslušného orgánu územného plánovania. Týmto krokom sa harmonizuje zákon o územnom plánovaní so stavebným zákonom a inštitút **záväzných**

stanovísk bude možné s akceleračným efektom začať používať aj pred nadobudnutím účinnosti zákona o výstavbe, čím sa môžu orgány územného plánovania pripraviť na jeho budúcu aplikáciu. Zároveň sa upravuje zjednodušený rozsah dokumentácie stavby pre podanie žiadosti orgánu územného plánovania o „záväzný stanovisko“, ako aj jeho rozsah.

Novela ďalej umožňuje **vykonať integrované povoľovanie súboru stavieb všeobecných a špeciálnych v spoločnom správnom konaní**. Nadväzuje na existujúcu právnu úpravu v tejto oblasti a spája so stavebným konaním aj iné konania potrebné na uskutočnenie stavby, upravené v ustanovení **§ 65** stavebného zákona. **Konanie vedie a rozhodnutie vydá stavebný úrad príslušný na povolenie hlavnej stavby, ostatné stavebné úrady majú v konaní postavenie dotknutého orgánu.**

5. PRÁVNE PREDPISY, KTORÉ SA NOVELOU MENIA A DOPLŇAJÚ

Novelou okrem stavebného zákona sa mení a dopĺňa aj **(1) zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam** (ďalej len „katastrálny zákon“), **(2) zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov** (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), **(3) zákon č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie** (ďalej len „zákon o štátnej správe“), **(4) zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách** (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“), **(5) zákon č. 172/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy** (ďalej len „zákon č. 172/2022“), **(6) zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní** (ďalej len „zákon o územnom plánovaní“), **(7) zákon o výstavbe**, **(8) zákon č. 205/2023 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy** (ďalej len „zákon č. 205/2023“), **(9) zákon č. 272/2023 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti ochrany životného prostredia v súvislosti s reformou stavebnej legislatívy** (ďalej len „zákon č. 272/2023 Z. z.“).

Vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť textu novely je predmetom tohto príspevku len výber najdôležitejších zmien, ktoré novela do vyššie uvedených právnych predpisov priniesla. Odkazujeme aj na plné znenie novely, ktorej obsahom sú všetky zmeny a doplnenia stavebnej legislatívy.

6. STAVEBNÝ ZÁKON

A) LEGISLATÍVNO - TECHNICKÉ ÚPRAVY

Prvou zmenou, ktorú novela do stavebného zákona a prináša je **vypustenie ustanovení § 1 až § 31** stavebného zákona (obsahujúce napríklad **ciele a úlohy územného plánovania, územnoplánovacie podklady, územnoplánovacia dokumentáciu, obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie, záväznosť územnoplánovacej dokumentácie** a pod.). Zrušuje sa doterajšia právna úprava v územnom plánovaní obsiahnutá v stavebnom zákone a všetky nadväzujúce vykonávacie predpisy. **Odo dňa účinnosti novely už budú platiť na úseku územného plánovania len nové predpisy (zákon o územnom plánovaní). Doterajšie predpisy sa použijú len v rozsahu prechodných ustanovení.**

Novela tiež prináša vypustenie viacerých obsolétnych ustanovení, napríklad ustanovení o **(A) niektorých typoch územného konania, (B) rozhodnutí o chránenej časti krajiny a o stavebnej uzávery** a pod.

B) ZAČATIE ÚZEMNÉHO KONANIA A ROZHODNUTIE O UMIESTNENÍ STAVBY

Novela prináša aj doplnenie nového ustanovenia **§ 35 ods. 5** stavebného zákona, upravujúceho **začatie územného konania**.

„Stavebný úrad pokračuje v konaní s právnym nástupcom navrhovateľa, ak právny nástupca v priebehu konania **predloží doklad preukazujúci jeho právne nástupníctvo a preukáže splnenie požiadaviek právneho vzťahu k pozemku**, na ktorom má byť umiestnená stavba alebo o ktorého využívanie v konaní ide, a k stavbe, ktorej umiestnenie je **predmetom konania v rozsahu,**

aký sa vzťahoval na pôvodného navrhovateľa“ (ustanovenie § 35 ods. 5 stavebného zákona).

V oblasti rozhodnutí o umiestnení stavby dochádza novelou k zmene ustanovenia § 39a ods. 4 stavebného zákona a k doplneniu ustanovenia § 39a ods. 6 stavebného zákona.

„Stavebný úrad spojí na žiadosť stavebníka územné konanie so stavebným konaním pri jednoduchej stavbe alebo jej prístavbe a nadstavbe; pri ostatných stavbách tak urobí za predpokladu, že podmienky na ich umiestnenie vyplývajú z územného plánu zóny alebo zo záväzného stanoviska orgánu územného plánovania“ (ustanovenie § 39a ods. 4 stavebného zákona).

„V prípade stavieb jadrového zariadenia a stavieb súvisiacich s jadrovým zariadením sa namiesto požiadaviek podľa ustanovenia § 39a ods. 2 písm. b) stavebného zákona v podmienkach na umiestnenie stavby určí stavebný pozemok a v jeho rámci sa vymedzí možná zastavaná plocha ohraničujúca plochu, v ktorej možno umiestniť stavbu s uvedením odstupových vzdialeností od hraníc pozemku a od susedných stavieb, najvyššia prípustná výška stavby, napojenie na verejné technické a dopravné vybavenie územia. V rámci stanovených podmienok sa jednotlivé stavby umiestnia pri povoľovaní týchto stavieb v stavebnom konaní“ (ustanovenie § 39a ods. 6 stavebného zákona).

C) STAVEBNÉ ÚRADY

Na úseku stavebných úradov dochádza napríklad k úprave ustanovenia § 117b stavebného zákona a § 119 ods. 3 stavebného zákona.

„Ak ide o uskutočnenie stavby diaľnice, rýchlostnej cesty a stavby, ktorá je súčasťou projektu nájomného bývania schváleného Agentúrou štátom podporovaného nájomného bývania, vykonáva pôsobnosť stavebného úradu vo veciach územného konania regionálny úrad“ (ustanovenie § 117b ods. 1 stavebného zákona).

„Ak ide o uskutočnenie stavby, ktorá je významnou investíciou podľa osobitného predpisu, vykonáva pôsobnosť stavebného úradu vo veciach územného konania a stavebného konania regionálny úrad. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak je významnou investíciou podľa osobitného predpisu **banská stavba, banské dielo alebo stavba súvisiaca s banskou činnosťou**“ (ustanovenie § 117b ods. 2 stavebného zákona).

„Úrad na základe návrhu obce určí, ktorá iná obec bude stavebným úradom, ak pôjde o konania podľa tohto stavebného zákona, v ktorých táto obec bude navrhovateľom, stavebníkom, vlastníkom stavby, budúcim vlastníkom stavby podľa zmluvy o budúcej zmluve alebo žiadateľom o povolenie terénnych úprav alebo prác. Určenie iného príslušného stavebného úradu sa vydáva najdlhšie na obdobie 24 kalendárnych mesiacov a platí na vedenie celého konania podľa tohto stavebného zákona a vydanie rozhodnutia vo veci, ak konanie začalo v tomto období“ (ustanovenie § 119 ods. 3 stavebného zákona).

D) PRESKÚMANIE SPÔSOBILOSTI STAVBY NA UŽÍVANIE

Novela do stavebného zákona prináša aj nové ustanovenie § 140d stavebného zákona, upravujúce preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie.

„Stavebný úrad na žiadosť vlastníka stavby preskúma spôsobilosť stavby na užívanie, ak ide o stavbu zhotovenú a užívanú bez povolenia stavebného úradu alebo v rozpore s ním od 1. januára 1990 do 31. marca 2024 a vlastník stavby preukáže, že (A) stavba svojím stavebnotechnickým stavom a vybavením zodpovedá základným požiadavkám na stavby a účelu, na ktorý ju vlastník nepretržite bez nedostatkov užíva, a stavebný úrad v konaní zistí, že stavba neohrozuje život, (B) je vlastníkom pozemku alebo má iné právo k pozemku a došlo k usporiadaniu pozemku podľa osobitných predpisov, (C) stavba nebola postavená v rozpore so záväznými regulatívmi funkčného využitia

územia podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie alebo záujmami chránenými podľa osobitných zákonov účinných v čase zhotovenia alebo v čase preskúmania podľa toho, ktorá skutočnosť je pre vlastníka priaznivejšia, **(D) stavba sa nenachádza pod elektrickým vedením alebo v jeho ochrannom pásme, alebo v inundačnom území, alebo v ochrannom pásme, alebo bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia,** alebo že prevádzkovateľ dopravnej infraštruktúry alebo technickej infraštruktúry, v ktorej ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme sa stavba nachádza, s jej umiestnením v ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme súhlasí, **(E) ku stavbe je vypracovaná dokumentácia skutkového stavu existujúcej stavby na účely kolaudácie,** ak si vypracovanie takejto dokumentácie stavebný úrad vyžiada“ (ustanovenie § 140d ods. 1 stavebného zákona).

„Ak sa stavba nachádza v priestorovo separovanej lokalite, ktorá vytvára koncentrovanú a generačne reprodukovanosť chudobu, podmienky podľa ustanovenia § 140d ods. 1 stavebného zákona sa neuplatnia a stavebný úrad na žiadosť vlastníka stavby **zhotovenej a užíwanej bez povolenia stavebného úradu alebo v rozpore s ním od 1. januára 1990 do 31. marca 2024** preskúma spôsobilosť stavby na užívanie, ak vlastník preukáže, že **(A) je vlastníkom pozemku alebo má iné právo k pozemku** a došlo k usporiadaniu pozemku podľa osobitných predpisov, **(B) stavbu používa na bývanie pre vlastnú potrebu a potrebu členov svojej rodiny,** **(C) na základe obhliadky vykonanej stavebným úradom, stavba neohrozuje život a stavba sa nenachádza pod elektrickým vedením alebo v jeho ochrannom pásme, alebo v ochrannom pásme, alebo bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia,** alebo že prevádzkovateľ dopravnej infraštruktúry alebo technickej infraštruktúry, v ktorej ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme sa stavba nachádza, s jej umiestnením v ochrannom pásme alebo bezpečnostnom pásme súhlasí“ (ustanovenie § 140b ods. 2 stavebného zákona).

„Vlastník stavby môže podať žiadosť o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie

podľa ustanovení § 140b ods. 1 a 2 stavebného zákona do 31. marca 2029. Žiadosť o preskúmanie nie je možné podať, ak sa začalo konanie o odstránení stavby podľa ustanovenia § 88a stavebného zákona“ (ustanovenie § 140d ods. 3 stavebného zákona).

„Prílohou žiadosti o preskúmanie spôsobilosti stavby na užívanie je dokumentácia potvrdzujúca skutočnosti podľa ustanovení § 140d ods. 1 alebo ods. 2 stavebného zákona vrátane záväzných stanovísk dotknutých orgánov. Stavebný úrad môže učiť, že pre posúdenie spôsobilosti stavby na užívanie postačuje dokumentácia stavby v rozsahu ustanovenia § 104 ods. 2 stavebného zákona“ (ustanovenie § 140d ods. 4 stavebného zákona).

„Ak vlastník stavby preukáže splnenie podmienok podľa ustanovení § 140d ods. 1 alebo ods. 2 stavebného zákona, stavebný úrad vydá rozhodnutie, ktorým potvrdí spôsobilosť stavby na užívanie. Na konaní o preskúmaní spôsobilosti stavby na užívanie sa primerane vzťahujú ustanovenia o kolaudácii stavieb. Rozhodnutie o spôsobilosti stavby na užívanie má účinky kolaudačného rozhodnutia“ (ustanovenie § 140d ods. 5 stavebného zákona).

„Ak stavebný úrad v konaní o preskúmaní spôsobilosti stavby na užívanie zistí na stavbe závyady brániace jej užívaniu, preruší konanie, nariadi vykonanie nevyhnutných úprav alebo zabezpečovacích prác v primeranej lehote“ (ustanovenie § 140d ods. 6 stavebného zákona).

„Ak vlastník stavby nepreukáže splnenie podmienok na vydanie rozhodnutia, ktorým potvrdí spôsobilosť stavby na užívanie, alebo stavebník v určenej lehote nevykoná nevyhnutné úpravy alebo zabezpečovacie práce, stavebný úrad nariadi odstránenie stavby podľa ustanovenia § 88 stavebného zákona“ (ustanovenie § 140d ods. 7 stavebného zákona).

„Konanie o spôsobilosti stavby na užívanie vykonáva stavebný úrad, ktorý by bol príslušný vydať pre stavbu kolaudačné rozhodnutie, a ak ide o stavbu, pre ktorú sa nevyžaduje kolaudácia, orgán, ktorý by bol príslušný na

povolenie stavby“ (ustanovenie § 140d ods. 8 stavebného zákona).

„Ustanovenia § 140d ods. 1 až 8 stavebného zákona sa **nevzťahujú na reklamné stavby“** (ustanovenie § 140d ods. 9 stavebného zákona).

7. ZÁKON O VÝSTAVBE

Dôležitou zmenou, ktorú novela prináša je aj **posunutie účinnosti zákona o výstavbe**, ktorá bola pôvodne schválená na **01. apríla 2024**. Po novom platí, že **zákon o výstavbe nadobudne účinnosť až 01. apríla 2025**, teda **o rok neskôr**, ako bolo pôvodne schválené (ustanovenie § 66 zákona o výstavbe).

V nadväznosti na posunutie účinnosti zákona o výstavbe dochádza aj k úprave niektorých

ustanovení v oblasti **(A) preskúmania spôsobilosti nepovolenej stavby na prevádzku** (napríklad ustanovenia § 63 ods. 1, 2 a 3 zákona o výstavbe), **(B) prechodných ustanovení** (napríklad ustanovenia § 65 ods. 2 až 8 a § 65 ods. 11, 13 až 16 zákona o výstavbe) a **(C) zrušenia Slovenskej stavebnej inšpekcie** (napríklad ustanovenia § 65a ods. 3 a 5 zákona o výstavbe).

8. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť čiastočne **(A) dňa 31. marca 2024**, čiastočne **(B) dňa 01. apríla 2024** a čiastočne **(C) dňa 01. apríla 2025**.

Publikované dňa 25.03.2024.

NOVELA ZÁKONA O REGIONÁLNEJ INVESTIČNEJ POMOCI

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä **zavedenie mimoriadnej investičnej pomoci** s cieľom prilákať investorov vo vybraných oblastiach k **umiestneniu nových investícií na území Slovenskej republiky**. Novelou zákona o regionálnej investičnej pomoci dochádza napríklad aj k **úprave dodržiavania náležitostí zmlúv o prevode nehnuteľného majetku** za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom. Výrazným doplnením, ktoré novela zákona o regionálnej pomoci priniesla, sú aj ustanovenia **o formách mimoriadnej investičnej pomoci**, ktorými sú napríklad **dotácia alebo úľava na dani z príjmov** a podobne.

2. CIELE NOVELY A OBSAHOVÝ PREHĽAD PRÍSPEVKU

Z dôvodu potreby znižovania závislosti Slovenskej republiky a Európskej únie od fosílnych palív (urýchlením zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, dekarbonizáciou priemyslu a podporou investícií v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo), bola prijatá novela zákona o regionálnej investičnej pomoci, ktorá (1) zavádza mimoriadnu investičnú pomoc v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, (2) vytyčuje špecifické pravidlá a podmienky pre mimoriadnu investičnú pomoc, pričom vo všetkých ostatných aspektoch primerane aplikuje pravidlá a podmienky poskytovania regionálnej investičnej pomoci a (3) zavádza zmeny vyplývajúce z aplikačnej praxe s cieľom spresniť postupy a podmienky pre vyššiu právnu istotu prijímateľov investičnej pomoci a pod.

Ambíciou novely zákona o regionálnej investičnej pomoci **nie je komplexne riešiť transformáciu hospodárstva**, ale zavedením mimoriadnej investičnej pomoci **motivovať investorov pôsobiacich v oblasti výroby batérií, solárnych**

panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzéro a vybavenia na zachytávanie a uskladnenie oxidu uhličitého k umiestneniu nových investícií na území Slovenskej republiky.

3. PREDMET ÚPRAVY ZÁKONA O RIP

Dňa **13. februára 2024** bol prijatý zákon č. **31/2024 Z. z.** (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **57/2018 Z. z.** o regionálnej investičnej pomoci (ďalej len „zákon o RIP“).

Prvou otázkou, ktorou sa novela zaoberá je úprava **predmetu úpravy zákona o RIP**, a to formou úpravy ustanovenia **§ 1** zákona o RIP.

„Tento zákon o RIP upravuje **(A) poskytovanie mimoriadnej investičnej pomoci, práva a povinnosti prijímateľa mimoriadnej investičnej pomoci** a **pôsobnosť orgánov štátnej správy** pri poskytovaní mimoriadnej investičnej pomoci a kontrole jej použitia a **(B) poskytovanie regionálnej investičnej pomoci** (ďalej len „investičná pomoc“), **práva a povinnosti prijímateľa investičnej pomoci** a **pôsobnosť orgánov štátnej správy** pri poskytovaní investičnej pomoci a kontrole jej použitia“ (ustanovenie **§ 1 ods. 1** zákona o RIP).

„Investičná pomoc a mimoriadna investičná pomoc podľa tohto zákona o RIP sa poskytujú v súlade s pravidlami pre **poskytovanie štátnej pomoci**“ (ustanovenie **§ 1 ods. 2** zákona o RIP).

Novinkou v porovnaní s doteraz účinnou právnou úpravou zákon o RIP je teda doplnenie **(1) mimoriadnej investičnej pomoci, (2) práv a povinností prijímateľa mimoriadnej investičnej pomoci** a **(3) pôsobnosti orgánov štátnej správy** pri poskytovaní mimoriadnej investičnej pomoci a kontrole jej použitia.

4. POJEM MIMORIADNA INVESTIČNÁ POMOC

Novelou sa do zákona o RIP dopĺňa aj vymedzenie samotného **pojmu mimoriadna investičná pomoc**.

„Mimoriadnou investičnou pomocou sa na účely zákona o RIP rozumie **štátna pomoc poskytovaná na základe právne záväzného aktu Európskej únie, ktorým sa určujú dočasné pravidlá v oblasti poskytovania štátnej pomoci**“ (ustanovenie § 5 písm. o) zákona o RIP).

5. ZMLUVA O PREVODE NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU ZA HODNOTU NIŽŠIU, AKO JE HODNOTA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU STANOVENÁ ZNALECKÝM POSUDKOM

Prevod nehnuteľného majetku **alebo nájom** nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku alebo hodnota nájmu stanovená znaleckým posudkom, sa realizuje **na základe písomnej zmluvy uzatvorenej medzi prijímateľom a vlastníkom nehnuteľnosti** (ďalej len „zmluva“).

Po novom dochádza k úprave ustanovenia § 13 ods. 5 zákona o RIP, upravujúceho prípad, keď zmluva neobsahuje povinné náležitosti podľa ustanovenia § 13 ods. 2 alebo 3 zákona o RIP. Do účinnosti novely zákon o RIP takúto absenciu obsahových náležitostí **sankcionoval neplatnosťou príslušných zmlúv** podľa ustanovenia § 13 ods. 2 alebo 3 zákona o RIP. Po novom však platí:

„Ak zmluva podľa ustanovenia § 13 ods. 2 alebo ods. 3 zákona o RIP neobsahuje povinné náležitosti a prílohy, **investičnú pomoc vo forme prevodu nehnuteľného majetku alebo nájmu nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku alebo hodnota nájmu nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom nie je možné poskytnúť**“ (ustanovenie § 13 ods. 5 zákona o RIP).

V prípade nezahrnutia povinných náležitostí zmlúv podľa ustanovenia § 13 ods. 2 alebo 3 zákona o RIP **nie je v zmysle novely možné udeliť investičnú pomoc vo forme prevodu nehnuteľného majetku**

alebo nájmu nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku alebo hodnota nájmu nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom, čo však nespôsobuje neplatnosť tejto zmluvy.

6. POSÚDENIE ŽIADOSTI O INVESTIČNÚ POMOC

Zmeny sa dotkli aj ustanovení zákona o RIP o **posudzovaní žiadosti o investičnú pomoc** (ustanovenia § 15 ods. 3 a § 28 ods. 5 zákona o RIP).

„Ak žiadosť podá prijímateľ podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. a) alebo písm. b) zákona o RIP, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo hospodárstva“) **vyzve prijímateľa, aby evidované nedoplatky uhradil** a určí primeranú lehotu na úhradu nedoplatkov. Ak žiadosť podá prijímateľ podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. c) až j) zákona o RIP **alebo prijímateľ v určenej lehote neuhradil evidované nedoplatky podľa prvej vety, ministerstvo hospodárstva žiadosť zamietne, o čom prijímateľa písomne informuje**“ (ustanovenie § 15 ods. 3 zákona o RIP).

„Ak u prijímateľa nastane **v priebehu posudzovania žiadosti o investičnú pomoc a schvaľovania investičnej pomoci** niektorá zo skutočností podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. a) alebo písm. b) zákona o RIP, ministerstvo hospodárstva **vyzve prijímateľa, aby evidované nedoplatky uhradil** a určí primeranú lehotu na úhradu nedoplatkov. Ak u prijímateľa nastane **v priebehu posudzovania žiadosti o investičnú pomoc a schvaľovania investičnej pomoci** niektorá zo skutočností podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. c) až j) zákona o RIP **alebo prijímateľ v určenej lehote neuhradil evidované nedoplatky podľa prvej vety, ministerstvo hospodárstva žiadosť zamietne, o čom prijímateľa písomne informuje**“ (ustanovenie § 28 ods. 5 zákona o RIP).

A) PRIJÍMATEĽ INVESTIČNEJ POMOCI

Pre upresnenie je potrebné určiť, čo chápeme skutočnosťami podľa ustanovenia § 4 ods. 3 zákona

o RIP. V zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o RIP platí:

„Prijímateľom nemôže byť fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba, ak (A) má evidované nedoplatky voči daňovému úradu alebo colnému úradu podľa osobitných predpisov, (B) má evidované nedoplatky na poistnom na sociálne poistenie a zdravotná poisťovňa eviduje voči nemu pohľadávky po splatnosti podľa osobitných predpisov, (C) je voči nej vedená exekúcia alebo výkon rozhodnutia, (D) porušila v predchádzajúcich troch rokoch pred podaním žiadosti o investičnú pomoc zákaz nelegálneho zamestnávania podľa osobitného predpisu, (E) jej bol právoplatne uložený trest zákazu prijímať dotácie alebo subvencie alebo trest zákazu prijímať pomoc a podporu poskytovanú z fondov Európskej únie podľa osobitného predpisu, (F) v troch rokoch predchádzajúcich podaniu žiadosti o investičnú pomoc došlo k zrušeniu rozhodnutia o schválení investičnej pomoci alebo k zrušeniu rozhodnutia o poskytnutí investičnej pomoci pre prijímateľa z dôvodu porušenia podmienok, za ktorých bola investičná pomoc poskytnutá, (G) je povinná vrátiť pomoc na základe predchádzajúceho rozhodnutia Európskej komisie, v ktorom bola pomoc poskytnutá Slovenskou republikou označená za **neoprávnenú a nezlučiteľnú** s vnútorným trhom, (H) je podnikom v ťažkostiach podľa osobitného predpisu alebo súd rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania, (I) je v likvidácii, (J) do 45 pracovných dní od podania žiadosti o investičnú pomoc podľa ustanovenia § 14 zákona o RIP nie je zapísaná v registri partnerov verejného sektora, ak je osobou, ktorá má povinnosť zapisovať sa do registra“ (ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o RIP).

B) PODSTATA ZMIEN V SÚVISLOSTI S POSUDZOVANÍM ŽIADOSTI O INVESTIČNÚ POMOC

Novelou tak dochádza k rozdeleniu výpočtu právnych dôvodov, kedy fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba **nemôže byť prijímateľom investičnej pomoci** na skupinu

dôvodov, ktorá spôsobuje **relatívnu diskvalifikáciu** a na skupinu dôvodov, ktorá spôsobuje jej **definitívnu diskvalifikáciu** ako možného príjemcu investičnej pomoci.

V prvej skupine dôvodov, ktorá spôsobuje **relatívnu diskvalifikáciu** osoby prijímateľa je podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. a) zákona o RIP evidencia **nedoplatkov voči daňovému a colnému úradu** a podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. b) zákona o RIP evidencia **nedoplatkov na poistnom na sociálne a zdravotné poistenie**. Pri prvej skupine dôvodov a tzv. **relatívnej diskvalifikácii** ministerstvo hospodárstva prijímateľa **vyzve na odstránenie** evidovaných nedoplatkov a až následne, **ak ich osoba v určenej lehote neodstráni nastáva tzv. definitívna diskvalifikácia prijímateľa a zamietnutie žiadosti**.

Uvedená zmena vyplýva z platného znenia colného poriadku, daňového poriadku alebo zákona o sociálnom poistení, či zákona o zdravotnom poistení kedy sú fyzické osoby - podnikatelia alebo právnické osoby **počas doby, kedy sú dlžníkmi evidované v príslušných registroch, pričom po uhradení nedoplatku v registri už uvedené nie sú**.

Cieľom takto koncipovanej právnej úpravy nie je poskytovať investičnú pomoc osobám, ktoré si **neplnia povinnosti voči štátu, ale zosúladiť právnu úpravu s postupom v ostatných predpisoch a to tak, aby bola primeraná k závažnosti porušovanej povinnosti**.

7. MIMORIADNA INVESTIČNÁ POMOC A JEJ POSKYTOVANIE V ODVETVIACH STRATEGICKÝCH PRE PRECHOD NA KLIMATICKY NEUTRÁLNE HOSPODÁRSTVO

Azda najvýraznejšou zmenou, ktorú novela do zákona o RIP priniesla, je doplnenie nových ustanovení § 28a zákona o RIP („**Mimoriadna investičná pomoc**“) a § 28b zákona o RIP („**Poskytovanie mimoriadnej investičnej pomoci v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo**“).

A) MIMORIADNA INVESTIČNÁ POMOC

„Na poskytovanie mimoriadnej investičnej pomoci a vo vzťahu k právam a povinnostiam prijímateľa mimoriadnej investičnej pomoci a pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní mimoriadnej investičnej pomoci a kontrole jej použitia sa použijú ustanovenia § 1 až 28 zákona o RIP, ak tento zákon o RIP neustanovuje inak“ (ustanovenie § 28a zákona o RIP).

B) POSKYTOVANIE MIMORIADNEJ INVESTIČNEJ POMOCI V ODVETVIACH STRATEGICKÝCH PRE PRECHOD NA KLIMATICKY NEUTRÁLNE HOSPODÁRSTVO

„Mimoriadna investičná pomoc v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo sa poskytuje na podporu realizácie investičného zámeru v priemyselnej výrobe formou (A) dotácie na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, (B) úľavy na dani z príjmov, (C) prevodu nehnuteľného majetku alebo nájmu nehnuteľného majetku za hodnotu nižšiu, ako je hodnota nehnuteľného majetku alebo hodnota nájmu nehnuteľného majetku stanovená znaleckým posudkom, pričom sa nepoužijú ustanovenia osobitných predpisov“ (ustanovenie § 28b ods. 1 zákona o RIP).

„Poskytovateľom mimoriadnej investičnej pomoci v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo je (A) ministerstvo hospodárstva, ak ide o dotáciu na dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok podľa ustanovenia § 28b ods. 1 písm. a) zákona o RIP, (B) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak ide o úľavu na dani z príjmov podľa ustanovenie § 28b ods. 1 písm. b) zákona o RIP, (C) vlastník nehnuteľnosti, ak ide o prevod nehnuteľného majetku alebo nájmu nehnuteľného majetku podľa ustanovenia § 28b ods. 1 písm. c) zákona o RIP“ (ustanovenie § 28b ods. 2 zákona o RIP).

„Oprávnenými nákladmi vynaloženými v priamej súvislosti s realizáciou investičného zámeru podľa ustanovenia § 28b ods. 1 písm. c) zákona o RIP sú

investičné náklady na obstaraný dlhodobý hmotný majetok vo forme pozemkov, budov, strojov, prístrojov a zariadení a investičné náklady na obstaraný dlhodobý nehmotný majetok vo forme priemyselných práv, know-how a licencií“ (ustanovenie § 28b ods. 3 zákona o RIP).

„V prípade kumulácie mimoriadnej investičnej pomoci v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo s inou štátnou pomocou súvisiacou s rovnakými oprávnenými nákladmi nesmie takto kumulovaná štátna pomoc presiahnuť maximálnu intenzitu pomoci vypočítanú pre oprávnené náklady alebo maximálnu výšku pomoci podľa tohto zákona o RIP alebo osobitného predpisu. Celková výška kumulovanej štátnej pomoci podľa prvej vety zároveň nesmie presiahnuť hodnotu 100 % oprávnených nákladov“ (ustanovenie § 28b ods. 4 zákona o RIP).

8. ODVETVIA, PODPOROVANÉ MIMORIADNOU INVESTIČNOU POMOCOU, HODNOTY PRE INVESTIČNÝ ZÁMER A MAXIMÁLNA VÝŠKA MIMORIADNEJ INVESTIČNEJ POMOCI

Na záver dochádza novelou k doplneniu ustanovenia § 29 ods. 1 písm. i) až k) zákona o RIP.

Obdobne ako v prípade regionálnej investičnej pomoci ustanoví vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nariadením (1) odvetvia, v ktorých možno investičné zámery podporiť mimoriadnou investičnou pomocou, (2) minimálnu výšku hodnoty obstaraného dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku, (3) minimálnu výšku podielu nových strojov, prístrojov a zariadení, (4) minimálny počet vytvorených nových pracovných miest, (5) minimálny násobok priemernej mesačnej mzdy (6) maximálny podiel obstaraných strojov, prístrojov a zariadení, ktoré môžu byť umiestnené v doplnkových miestach realizácie investičného zámeru a (7) maximálnu výšku mimoriadnej investičnej pomoci a maximálnu intenzitu mimoriadnej investičnej pomoci podľa formy mimoriadnej investičnej pomoci poskytovanej v jednotlivých okresoch Slovenskej republiky.

Odvetvia, v ktorých možno investičné zámery podporiť mimoriadnou investičnou pomocou bude možné vymedziť nariadením vlády pre viacero druhov mimoriadnej investičnej pomoci obdobne ako sa nariadením vlády ustanovujú prioritné oblasti. Pre mimoriadnu investičnú pomoc v odvetviach strategických pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo sa určené odvetvia **nebudú odlišovať od dočasného krízového rámca, teda budú zahŕňať oblasti priemyselnej výroby zamerané na výrobu batérií, solárnych panelov, veterných turbín, tepelných čerpadiel, elektrolyzéro, vybavenia na zachytávanie a**

uskladnenie oxidu uhličitého alebo kľúčových komponentov týchto výrobkov alebo kritických surovín potrebných na výrobu týchto výrobkov a kľúčových komponentov.

Novela nadobudla účinnosť **dňom vyhlásenia (06. marca 2024)**. Niektoré ustanovenia zákona o RIP strácajú účinnosť dňa **31. decembra 2026**.

Publikované dňa 25.03.2024.

NOVELA ZÁKONA O CENÁCH

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie zmien, ktoré novela zákona o cenách prináša, a to napríklad v podobe **aktualizácie pojmu** pošty a telekomunikácie a pojmu individuálne údaje, či v podobe **zavedenia nového cenového orgánu** (Ministerstva dopravy Slovenskej republiky) v oblasti regulácie cien nájmu bytov z prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Novelou zákona o cenách dochádza aj k **doplneniu nových kompetencií Ministerstva dopravy Slovenskej republiky** v súvislosti s jeho novými postavením ako cenového orgánu a podobne.

2. PODSTATA NOVELY ZÁKONA O CENÁCH

Dňa 13. februára 2024 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 33/2024 Z. z. (ďalej len „**novela**“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách (ďalej len „**zákon o cenách**“).

Dôvodom prijatia novely je presun vo veciach regulácie cien nájmu bytov z Ministerstva financií Slovenskej republiky na Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky z dôvodu, že bytová politika je sústredená na tomto rezorte. **Novela ustanovuje Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky novým cenovým orgánom pre oblasť regulácie cien nájmu bytov obstaraných z prostriedkov štátneho rozpočtu, štátnych fondov, rozpočtov obcí a rozpočtov vyšších územných celkov.**

3. AKTUALIZÁCIA POJMOV

V súlade s platnou legislatívou dochádza novelou k **aktualizácii niektorých pojmov** v zákone o cenách. V ustanovení **§ 1 ods. 3** zákona o cenách sa slová „**pôšt a telekomunikácií**“ nahrádzajú slovami „**poštových služieb a elektronických komunikačných služieb**“. Po novom tak

ustanovenie **§ 1 ods. 3** zákona o cenách znie nasledovne:

„Zákon o cenách sa **nevzťahuje na cenné papiere, hazardné hry, na odmeny, úhrady a platby, náhrady pri vyvlastnení, náhrady škôd a nákladov, na poplatky, pokuty, penále, úroky, poistné, základné cestovné a cestovné vybraných skupín cestujúcich za dopravné služby** vykonávané na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme v pravidelnej autobusovej doprave, **základné cestovné a osobitné cestovné za dopravné služby** vykonávané na základe zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme v železničnej doprave a mestskej električkovej doprave a trolejbusovej doprave, **a medzinárodné tarify v doprave a v oblasti poštových služieb a elektronických komunikačných služieb podľa osobitných predpisov**“ (ustanovenie **§ 1 ods. 3** zákona o cenách).

4. LEGISLATÍVNO - TECHNICKÉ ÚPRAVY

Novela do zákona o cenách prináša aj viacero legislatívno - technických úprav (**A poznámok pod čiarou**, z dôvodu, že právne predpisy, na ktoré sa odkazuje, sa medzičasom nahradili novými právnymi predpismi, (**B samotných ustanovení** zákona o cenách (napríklad ustanovenie **§ 4a ods. 1** zákona o cenách alebo ustanovenie **§ 7** zákona o cenách a pod.).

5. CENOVÉ INFORMÁCIE

V oblasti **cenových informácií** dochádza novelou v rámci ustanovenia **§ 14 ods. 1** zákona o cenách k nahradeniu pojmu „**individuálnych údajov**“ **pojmom „dôverných štatistických údajov**“. Nové znenie ustanovenia **§ 14 ods. 1** zákona o cenách je nasledovné:

„Fyzické osoby a právnické osoby sú povinné bezplatne **poskytovať informácie a údaje, ktoré si cenové orgány vyžadujú pre potreby vyhodnocovania vývoja cien, regulácie cien,**

cenovej kontroly a pre konanie o porušení tohto zákona o cenách a všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodnutí v oblasti cien (ďalej len „konanie o porušení cenovej disciplíny“). **Týmto nie sú dotknuté ustanovenia osobitného predpisu o ochrane dôverných štatistických údajov**“ (ustanovenie § 14 ods. 1 zákona o cenách).

6. CENOVÉ ORGÁNY PRE OBLASŤ REGULÁCIE CIEN

Novelou sa do zákona o cenách dopĺňa **Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky ako orgán pre konanie o porušení cenovej disciplíny v prvom stupni rozhodovania.**

Konkrétnou zmenou v uvedenej oblasti je doplnenie ustanovenia § 19 ods. 1 zákona o cenách.

„V konaní o **porušení cenovej disciplíny v prvom stupni rozhodujú** Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, **Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky**, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, vyššie územné celky, obce, iný orgán štátnej správy, Úrad vládneho auditu a Slovenská obchodná inšpekcia“ (ustanovenie § 19 ods. 1 zákona o cenách).

Novelou dochádza aj k doplneniu nového ustanovenia § 20 ods. 1 písm. c) zákona o cenách, v zmysle ktorého platí:

„**Pôsobnosť v oblasti cien vykonávajú tieto cenové orgány: Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky**“ (ustanovenie § 20 ods. 1 písm. c) zákona o cenách).

7. ROZSAH KOMPETENCIÍ MINISTERSTVA DOPRAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Z pohľadu pôsobnosti Ministerstva dopravy Slovenskej republiky dochádza k doplneniu nových ustanovení § 20 ods. 2 písm. g), p) a q) zákona o cenách.

„Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (G) vytvára, spravuje a rozvíja informačný systém pre potreby plnenia úloh podľa tohto zákona o cenách a informuje podľa potreby vládu Slovenskej republiky o výstupoch z tohto informačného systému, (P) zabezpečuje zriadenie webového sídla na účel informovania o plnení úloh podľa tohto zákona o cenách, (Q) získava informácie, vrátane osobných údajov, z informačných systémov finančnej správy na plnenie úloh podľa tohto zákona o cenách“ (ustanovenia § 20 ods. 2 písm. g), p) a q) zákona o cenách).

Novinkou je tiež **doplnenie nového ustanovenia § 20 ods. 4** zákona o cenách.

„Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky vykonáva pôsobnosť podľa ustanovenia § 20 ods. 2 písm. b) až h) zákona o cenách v **oblasti cien nájmu bytov obstaraných z prostriedkov štátneho rozpočtu, štátnych fondov, rozpočtov vyšších územných celkov a rozpočtov obcí okrem nájmu bytov podľa ustanovenia § 20 ods. 8** zákona o cenách“ (ustanovenie § 20 ods. 4 zákona o cenách).

8. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobudla účinnosť **dňom vyhlásenia** v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, teda **dňa 06. marca 2024.**

Publikované dňa 25.03.2024.

NOVELA ZÁKONA O CESTNEJ PREMÁVKE

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä priblíženie legislatívnych zmien, ktorými novela zákona o cestnej premávke reagovala na **zmenu hmotnosti vozidiel integrovaného záchranného systému**. Uvedená hmotnosť sa mení napríklad v dôsledku **dostupnosti nových prístrojov na záchranu života, či v dôsledku zavádzania elektromobility**. Novela zákona o cestnej premávke prináša aj zmeny v podobe **skrátenej praxe vo vedení motorového vozidla s právom prednostnej jazdy**.

2. PODMIENKY PRIJATIA NOVELY A CIELE, KTORÉ SLEDUJE

Dňa **13. februára 2024** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **42/2024 Z. z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **8/2009 Z. z.** o cestnej premávke (ďalej len „zákon o cestnej premávke“).

Novela vychádza z aplikačnej praxe. **Vozidlá (predovšetkým) integrovaného záchranného systému** boli doposiaľ konštruované tak, že ich **celková hmotnosť nepresahovala 3500 kg**. V súčasnosti však celková hmotnosť týchto vozidiel pri **nezmenenom účele taktického využitia** pri záchrane životov a ochrane majetku obyvateľstva Slovenskej republiky **presahuje 3500 kg**, avšak vo väčšine prípadov **nepresahuje 4000 kg**.

Legislatívnou zmenou sa upravuje **dĺžka povinnej praxe vo vedení motorového vozidla s právom prednostnej jazdy v kategórii vozidiel C1**, t.j. vozidiel, okrem skupiny D1 alebo D, **ktorých najväčšia prípustná celková hmotnosť presahuje 3 500 kg a nepresahuje 7 500 kg**, ktoré sú konštruované a určené na prepravu najviac ôsmich osôb okrem vodiča, **z dvojročnej na jednoročnú**.

K podmienkam, ktoré viedli k prijatiu novely treba uviesť, že vyššie uvedená zmena v presiahnutí celkovej hmotnosti záchranných vozidiel vychádza

najmä z dvoch faktorov, a síce, **(1) z dostupnosti nových prístrojov a nástrojov určených pre záchranu života a zdravia, ako aj taktického a záchranného vybavenia, o ktoré sa v súlade so svetovými trendmi rozširuje vybavenie záchranných vozidiel** a doteraz neboli súčasťou uvedených vozidiel. **(2) Rovnako navýšenie hmotnosti týchto vozidiel súvisí so zavádzaním elektro mobility, a to najmä hybridných systémov pohonu, kedy samotné batérové články predstavujú nemalú časť navýšenia hmotnosti vozidla.**

Vzhľadom na vyššie uvedené je podľa predkladateľov novely potrebné reagovať zmenou legislatívy, **ktorá umožní skrátiť prax vo vedení vozidla novej skupiny, o ktorú si vodič vozidla s právom prednostnej jazdy rozširuje doterajšie vodičské oprávnenia, o jeden rok**. V praxi to znamená, že vodič vozidla s právom prednostnej jazdy, ktorý **doposiaľ viedol vozidlo s právom prednostnej jazdy s hmotnosťou do 3500 kg** (pričom dvojročná prax pre túto kategóriu ostáva zachovaná), tak po prijatí legislatívnej zmeny a získaní vodičského oprávnenia pre kategóriu vozidiel C1 bude **potrebovať jednoročnú prax vo vedení tohto vozidla, aby mohol následne viesť uvedené vozidlo už s použitím zvláštnych zvukových a svetelných výstražných znamení**.

Na tomto mieste je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia **§ 76 ods. 9** zákona o cestnej premávke „žadateľovi o udelenie vodičského oprávnenia na vedenie motorových vozidiel skupiny C1 **možno udeliť vodičské oprávnenie skupiny C1**, len ak už je **držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B**.“ To v aplikačnej praxi znamená, že pre vedenie vozidla v kategórii C1 s právom prednostnej jazdy sa po legislatívnej zmene **bude (A) vyžadovať vek vodiča 21 rokov; (B) vodičská prax najmenej 2 roky vo vedení motorového vozidla v kategórii B; (C) následne je vodičovi umožnené viesť vozidlo s právom prednostnej jazdy; (D) v ďalšom kroku sa od vodiča po získaní oprávnenia pre kategóriu C1 vyžaduje ďalší rok vodičskej praxe v tejto kategórii, a až po týchto lehotách (E) môže viesť**

vozidlo v kategórii C1 s využitím práva prednostnej jazdy.

Novela je v súlade s úmyslom zákonodarcu z roku 2008, kedy príslušné ustanovenia zákona o cestnej premávke (ustanovenie § 40 ods. 6 zákona o cestnej premávke) boli podľa osobitnej časti dôvodovej správy predložené s cieľom zabezpečenia bezpečnosti cestnej premávky, čo

po zohľadnení nových skutočností a vývoja záchranných vozidiel, novela prináša.

3. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť dňa **01. apríla 2024.**

Publikované dňa 25.03.2024.

NOVELA ZÁKONA O SPOTREBNEJ DANI Z MINERÁLNEHO OLEJA

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä **úprava nového pojmu prevádzkareň**, ktorý bol novelou do **zákona o spotrebnej dani** doplnený, či priblíženie ustanovení o **vrátení dane**, s súvislosťou so **zdaňovaním minerálneho oleja**. Obdobné úpravy (zavedenie pojmu **prevádzkareň**, **úprava ustanovení o vrátení dane**) novela prináša aj do **zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov**. V rámci **zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov** dochádza po novom napríklad k úprave ustanovení týkajúcich sa **malého samostatného pivovaru**.

2. CIELE NOVELY

Základnými cieľmi, ktoré novela **zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja** sleduje sú: (A) **zosúladienie niektorých ustanovení zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja s Ústavou Slovenskej republiky**, (B) **zníženie administratívnej záťaže daňových subjektov obchodujúcich s predmetmi spotrebnej dane** a (C) **legislatívno-technické úpravy niektorých ustanovení zákonov o spotrebných daniach vyplývajúce z poznatkov aplikačnej praxe**.

3. PRÁVNE PREDPISY, KTORÉ SA NOVELOU MENIA A DOPLŇAJÚ

Dňa **13. februára 2024** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **43/2024 Z. z.** (ďalej len „**novela**“) ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **98/2004 Z. z.** o spotrebnej dani z minerálneho oleja (ďalej len „**zákon o spotrebnej dani**“).

Novelou sa okrem **zákona o spotrebnej dani** mení a dopĺňa aj **(1) zákon č. 106/2004 Z. z.** o spotrebnej dani z tabakových výrobkov (ďalej len „**zákon o spotrebnej dani z tabakových výrobkov**“)

a **(2) zákon č. 530/2011 Z. z.** o spotrebnej dani z alkoholických nápojov (ďalej len „**zákon o spotrebnej dani z alkoholických nápojov**“).

Vzhľadom na obsahovú rozsiahlosť textu **novely** je predmetom tohto príspevku len výber najdôležitejších zmien, ktoré novela do vyššie uvedených právnych predpisov priniesla. Odkazujeme aj na plné znenie **novely**, ktorej obsahom sú všetky zmeny a doplnenia legislatívy v oblasti spotrebných daní.

4. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI

A) PREVÁDZAKAREŇ

Prvou zmenou, ktorú novela do **zákona o spotrebnej dani** priniesla je doplnenie nového pojmu **prevádzkareň**.

Na účely **zákona o spotrebnej dani** sa **prevádzkareňou** rozumie **miesto alebo priestor**, v ktorom osoba podľa tohto **zákona o spotrebnej dani** vykonáva podnikateľskú činnosť súvisiacu s predmetom dane v rozsahu oprávnení tejto osoby (ustanovenie § 2 ods. 1 písm. r) **zákona o spotrebnej dani**).

B) VRÁTENIE DANE

Novela do **zákona o spotrebnej dani** prináša aj úpravu ustanovení o **vrátení dane** (ustanovenia § 15 ods. 4 až 6 **zákona o spotrebnej dani**).

„Preukázateľne zdaneným minerálnym olejom na účely tohto **zákona o spotrebnej dani** je **minerálny olej**, ak platba dane z tohto **minerálneho oleja** bola vykonaná podľa osobitných predpisov alebo započítaná s vrátením dane. Za preukázateľne zdanený minerálny olej sa považuje aj **minerálny olej** v daňovom voľnom obeh, ktorého zdanenie je doložené dokladom potvrdzujúcim jeho nadobudnutie za cenu s daňou a dokladom potvrdzujúcim zaplatenie dane v cene

minerálneho oleja“ (ustanovenie § 15 ods. 4 zákona o spotrebnej dani).

„Vrátenie dane si osoba uvedená v ustanovení § 14 ods. 2 zákona o spotrebnej dani uplatní v tom zdaňovacom období, v ktorom tejto osobe vznikol nárok na vrátenie dane, ak do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania má doklad podľa ustanovenia § 15 ods. 1, 2 alebo ods. 3 zákona o spotrebnej dani. Ak osoba uvedená v ustanovení § 14 ods. 2 zákona o spotrebnej dani, ktorá má nárok na vrátenie dane, nemá doklad podľa ustanovenia § 15 ods. 1, 2 alebo ods. 3 zákona o spotrebnej dani do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom nárok na vrátenie dane vznikol, nárok na vrátenie dane si uplatní v zdaňovacom období, za ktoré tento doklad priloží k daňovému priznaniu, v ktorom si uplatňuje vrátenie dane. Osoba neuvedená v ustanovení § 14 ods. 2 zákona o spotrebnej dani si vrátenie dane uplatní po splnení podmienok podľa ustanovenia § 15 ods. 1, 2 alebo ods. 3 zákona o spotrebnej dani v zdaňovacom období, v ktorom jej nárok na vrátenie dane vznikol. **Vrátenie dane si možno uplatniť najneskôr do štyroch rokov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikol nárok na vrátenie dane**“ (ustanovenie § 15 ods. 5 zákona o spotrebnej dani).

„Ak bola v lehote na vrátenie dane podľa ustanovenia § 15 ods. 5 zákona o spotrebnej dani zaslaná výzva na odstránenie nedostatkov daňového priznania alebo dodatočného daňového priznania, lehota na vrátenie dane podľa ustanovenia § 15 ods. 5 zákona o spotrebnej dani odo dňa doručenia tejto výzvy neplynie, a to až do dňa odstránenia nedostatkov alebo do dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného podľa osobitného predpisu. Colný úrad daň vráti do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, a to vo výške dane uvedenej v právoplatnom rozhodnutí“ (ustanovenie § 15 ods. 6 zákona o spotrebnej dani).

C) VRÁTENIE DANE Z MINERÁLNEHO OLEJA DODANÉHO NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY OZBROJENÝM SILÁM INÝCH ŠTÁTOV

Úpravou si po novom prešla aj oblasť vrátenia dane z minerálneho oleja ozbrojeným silám iných štátov, a to zmenou ustanovenia § 17 zákona o spotrebnej dani.

„Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) možno vrátiť daň z preukázateľne zdaneného minerálneho oleja dodaného na daňovom území bez dane (A) ozbrojeným silám iných štátov, ktoré sú stranami Severoatlantickej zmluvy, a ich civilným zamestnancom na použitie v súvislosti s aktivitami podľa medzinárodnej zmluvy, (B) ozbrojeným silám iných členských štátov na použitie týmito ozbrojenými silami a ich civilnými zamestnancami pri obrannom úsilí v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky Európskej únie“ (ustanovenie § 17 ods. 1 zákona o spotrebnej dani).

„Vrátenie dane z preukázateľne zdaneného minerálneho oleja dodaného bez dane ozbrojeným silám podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o spotrebnej dani si uplatňuje ministerstvo obrany za obdobie kalendárneho štvrtroka do 30 dní po uplynutí tohto kalendárneho štvrtroka, najneskôr však v lehote podľa ustanovenia § 15 ods. 4 zákona o spotrebnej dani. Ak ministerstvo obrany zistí, že podaná žiadosť o vrátenie dane je nesprávna alebo neúplná, a jej oprava má za následok (A) zvýšenie uplatneného vrátenia dane, podá za príslušnú ukončenú aktivitu ozbrojených síl colnému úradu dodatočnú žiadosť o vrátenie dane, v ktorej uvedie iba rozdiely oproti pôvodnej žiadosti o vrátenie dane; colný úrad vráti daň v lehote podľa ustanovenia § 17 ods. 4 zákona o spotrebnej dani, (B) zníženie uplatneného vrátenia dane, je povinné podať daňové priznanie, v ktorom uvedie daň vo výške rozdielu medzi uplatneným vrátením dane a výškou dane, ktorá má byť vrátená, a túto daň zaplatí v lehote podľa ustanovenia § 14 zákona o spotrebnej dani, ak už daň bola vrátená; ustanovenia osobitného

predpisu sa nepoužívajú“ (ustanovenie § 17 ods. 2 zákona o spotrebnej dani).

„Ministerstvo obrany v žiadosti o vrátenie dane z preukázateľne zdaneného minerálneho oleja uvedie celkové množstvo minerálneho oleja dodaného bez dane ozbrojeným silám podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o spotrebnej dani členené podľa podpoložiek kódu kombinovanej nomenklatúry a daň pripadajúcu na tieto množstvá, ktorú požaduje vrátiť. K žiadosti pripojí prehľad o množstve minerálneho oleja dodaného bez dane jednotlivým ozbrojeným silám podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o spotrebnej dani, ktoré na požiadanie colného úradu doloží (A) výdajkou potvrdenou zodpovedným zástupcom ozbrojených síl iných štátov, (B) faktúrou o dodanom nezdanenom minerálnom oleji, (C) dokladom o nadobudnutí preukázateľne zdaneného minerálneho oleja“ (ustanovenie § 17 ods. 3 zákona o spotrebnej dani).

„Ak sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 17 ods. 1 a 3 zákona o spotrebnej dani, colný úrad vráti daň ministerstvu obrany po kontrole oprávnenosti nároku na vrátenie dane do 30 dní odo dňa ukončenia tejto kontroly. Deň ukončenia kontroly oprávnenosti nároku na vrátenie dane colný úrad oznámi ministerstvu obrany. Ak colný úrad kontrolou oprávnenosti nároku na vrátenie dane ministerstvu obrany zistí, že nárok na vrátenie dane je nižší alebo vyšší ako si uplatnilo ministerstvo obrany v žiadosti o vrátenie dane, postupuje podľa osobitného predpisu a daň vráti do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, a to vo výške dane uvedenej v právoplatnom rozhodnutí; ustanovenia osobitného predpisu sa nepoužívajú“ (ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o spotrebnej dani).

5. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z TABAKOVÝCH VÝROBKOV

Okrem zmien podobných zmenám v zákone o spotrebnej dani (zavedenie pojmu prevádzkareň, úprava ustanovení o vrátení dane) priniesla novela do zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov napríklad aj úpravu ustanovení o povolení na prevádzkovanie

daňového skladu (ustanovenie § 19 ods. 9 zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov).

„Colný úrad môže odňať povolenie na prevádzkovanie daňového skladu, ak prevádzkovateľ daňového skladu, ktorý je (A) podnikom na výrobu tabakových výrobkov, počas obdobia presahujúceho 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov nevyrába tabakové výrobky, pričom prihliada na závažnosť dôvodov, (B) skladom tabakových výrobkov, počas obdobia presahujúceho 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov neskladuje tabakové výrobky, pričom prihliada na závažnosť dôvodov“ (ustanovenie § 19 ods. 9 zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov).

6. ZÁKON O SPOTREBNEJ DANI Z ALKOHOLICKÝCH VÝROBKOV

A) OPRÁVNENÝ PRÍJEMCA

Novela v rámci zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov prináša napríklad aj úpravu ustanovení o oprávnených príjemcoch (ustanovenie § 19 ods. 12 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov).

„Oprávnený príjemca, ktorý prijíma alkoholický nápoj z iného členského štátu v pozastavení dane opakovane, môže požiadať colný úrad alebo s písomným súhlasom colného úradu banku, ktorá vystavila bankovú záruku o znížení zloženej zábezpeky na daň, ak (A) v období troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o zníženie zloženej zábezpeky na daň, v každom jednom z týchto kalendárnych mesiacov je zložená zábezpeka na daň vyššia o viac ako 20 % než daň pripadajúca na množstvo alkoholického nápoja uvedeného do daňového voľného obehu v každom jednom z týchto kalendárnych mesiacov a (B) tento stav trvá aj v čase posudzovania žiadosti o zníženie zábezpeky na daň a (C) ak je žiadateľ daňovo spoľahlivý podľa ustanovenia § 16 ods. 14 písm. c) zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov a (D) dodržiava podmienky podľa ustanovenia § 19 ods. 4 zákona o spotrebnej dani z alkoholických

výrobkoch počas najmenej 24 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti o zníženie zloženej zábezpeky na daň. Colný úrad rozhodne o žiadosti o zníženie zloženej zábezpeky na daň do 30 dní odo dňa jej podania a do piatich pracovných dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o znížení zábezpeky na daň vráti sumu časti zloženej zábezpeky na daň, ktorú vypočíta ako rozdiel medzi výškou zloženej zábezpeky na daň a priemerom súčtu dane pripadajúcej na množstvo alkoholického nápoja uvedeného do daňového voľného obehu v každom jednom z týchto troch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, najviac však do výšky minimálnej zábezpeky na daň podľa ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkoch a neuhradenej dane podľa ustanovenia § 19 ods. 10 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkoch; pri alkoholickom nápoji, ktorým je lieh, môže colný úrad vrátiť príslušný rozdiel s prihliadnutím na stav zásob liehu a na stav zásob nenalepených kontrolných známk, ak je oprávnený príjemca odberateľom kontrolných známk“ (ustanovenie § 19 ods. 12 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkoch).

B) MALÝ SAMOSTATNÝ PIVOVAR

Zmeny sa po novom dotýkajú aj ustanovení, upravujúcich malý samostatný pivovar, a síce doplnením nového ustanovenia § 66 ods. 16 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkoch.

„Prevádzkovateľ malého samostatného pivovaru môže požiadať o vydanie osvedčenia podľa osobitného predpisu. Colný úrad pred vydaním tohto osvedčenia preverí splnenie podmienok podľa ustanovenia § 66 ods. 1 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov a celkovú ročnú výrobu piva. Ak prevádzkovateľ malého samostatného pivovaru spĺňa podmienky podľa ustanovenia § 66 ods. 1 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov, colný úrad vydá osvedčenie podľa osobitného predpisu“ (ustanovenie § 66 ods. 16 zákona o spotrebnej dani z alkoholických výrobkov).

7. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť čiastočne (A) dňa 01. júla 2024 a čiastočne (B) dňa 01. januára 2025.

Publikované dňa 25.03.2024.

NOVELA ZÁKONA O VÝROBE, OZNAČOVANÍ A PREDAJI TABAKOVÝCH VÝROBKOV

1. ABSTRAKT

Obsahom tohto príspevku je najmä **priblíženie novej kategórie tabakových výrobkov v podobe zahrievaného tabakového výrobku**. Novela zákona o výrobe prináša aj úpravu **obmedzení pri uvádzaní zahrievaných tabakových výrobkov, ktoré obsahujú arómu, na trh**. Novinkou je napríklad aj doplnenie **telefónneho čísla Linky pomoci ako povinnej náležitosti obalov tabakových výrobkov**.

2. PODMIENKY PRIJATIA NOVELY

Dňa **13. februára 2024** bol Národnou radou Slovenskej republiky prijatý zákon č. **44/2024 Z. z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. **89/2016 Z. z.** o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov (ďalej len „zákon o výrobe“).

Návrh na prijatie novely prinieslo **Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky**. Znenie novely vychádza z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. **264 z 31. mája 2023** a v nadväznosti na prijatie **delegovanej smernice Komisie (EÚ) 2022/2100 z 29. júna 2022** (ďalej len „delegovaná smernica (EÚ) 2022/2100“), ktorú Slovenská republika prijala dňa **5. septembra 2022**.

Slovenská republika v súvislosti s transpozíciou delegovanej smernice **(EÚ) 2022/2100**, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady **2014/40/EÚ** (ďalej len „smernica 2014/40/EÚ“), pokiaľ ide o **zrušenie určitých výnimiek týkajúcich sa zahrievaných tabakových výrobkov je povinná najneskôr do 23. júla 2023** prijať zákony a iné právne predpisy potrebné na dosiahnutie **súladu s touto delegovanou smernicou (EÚ) 2022/2100**.

3. ZMENY, KTORÉ DELEGOVANÁ SMERNICA (EÚ) 2022/2100 PRINIESLA DO SMERNICE 2014/40/EÚ)

Na tomto mieste považujeme za potrebné pristiaviť sa aj pri zmenách, ktoré delegovaná smernica (EÚ) 2022/2100 priniesla do smernice 2014/40/EÚ.

Prvou zmenou je úprava článku **7 ods. 12** smernice 2014/40/EÚ:

„Na iné **tabakové výrobky ako cigarety, tabak na vlastnoručné zhotovenie cigariet a zahrievané tabakové výrobky sa zákazy stanovené v ustanoveniach článku 7 ods. 1 a 7 smernice 2014/40/EÚ nevzťahujú**. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 27 smernice 2014/40/EÚ s cieľom zrušiť uvedenú výnimku pre konkrétnu kategóriu výrobkov, ak dôjde podľa správy Komisie k podstatnej zmene okolností.

Na účely prvého pododseku „**zahrievaný tabakový výrobok**“ predstavuje novú kategóriu tabakových výrobkov, pričom sa z neho **zahrievaním uvoľňujú emisie obsahujúce nikotín a iné chemické látky, ktoré následne používateľ vdychuje, pričom ide v závislosti od ich vlastností o bezdymové tabakové výrobky alebo o tabakové výrobky na fajčenie**“ (ustanovenie článku **7 ods. 12** smernice 2014/40/EÚ).

Druhou zmenou, ktorú delegovaná smernica (EÚ) 2022/2100 do smernice 2014/40/EÚ priniesla, je upravené znenie **článku 11 ods. 1 prvý pododsek**, ktorého nové znenie je nasledovné:

„Členské štáty môžu **tabakové výrobky na fajčenie s výnimkou cigariet, tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet, tabaku do vodnej fajky a zahrievaných tabakových výrobkov vymedzených v článku 7 ods. 12 druhom pododseku smernice 2014/40/EÚ vyňať z povinnosti uvádzať informačný odkaz**

stanovený v článku 9 ods. 2 smernice 2014/40/EÚ a kombinované zdravotné varovania stanovené v článku 10 smernice 2014/40/EÚ. V takomto prípade sa okrem všeobecného varovania uvedeného v článku 9 ods. 1 smernice 2014/40/EÚ na každom jednotkovom balení a vonkajšom obale takýchto výrobkov zobrazí jedno z textových varovaní uvedených v prílohe I. Všeobecné varovanie stanovené v článku 9 ods. 1 smernice 2014/40/EÚ obsahuje odkaz na služby pomoci pri odvykaní od fajčenia uvedené v článku 10 ods. 1 písm. b) smernice 2014/40/EÚ“ (ustanovenie článku 11 ods. 1 prvý pododsek smernice 2014/40/EÚ).

Podľa článku 2 ods. 1 delegovanej smernice (EÚ) 2022/2100 platí:

„Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do 23. júla 2023 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto delegovanou smernicou (EÚ) 2022/2100. Ich znenie bezodkladne oznámi Komisii. Tieto ustanovenia sa uplatňujú od 23. októbra 2023.“ (ustanovenie článku 2 ods. 1 delegovanej smernice (EÚ) 2022/2100).

4. ZÁKON O VÝROBE

Transpozícia delegovanej smernice (EÚ) 2022/2100 do zákona o výrobe sa prejavila napríklad doplnením nového ustanovenia § 2 ods. 3 písm. s) zákona o výrobe.

„Na účely zákona o výrobe zahrievaný tabakový výrobok je taký bezdymový tabakový výrobok alebo tabakový výrobok na fajčenie, z ktorého sa zahrievaním uvoľňujú emisie obsahujúce nikotín a iné chemické látky, ktoré následne používateľ vdychuje, patriaci do novej kategórie tabakových výrobkov“ (ustanovenie § 2 ods. 3 písm. s) zákona o výrobe).

Zmeny sa po novom dotýkajú aj ustanovení o zložkách tabakových výrobkov (ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o výrobe a § 5 ods. 3 zákona o výrobe).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nesmie uvádzať na trh také cigarety, tabak na vlastnoručné zhotovenie cigariet a zahrievané tabakové výrobky, ktoré obsahujú charakteristickú arómu. Tento zákaz sa nevzťahuje na prídavné látky, ktoré sú pre výrobu tabakových výrobkov zásadné za podmienok, že tieto prídavné látky nedodávajú charakteristickú arómu a významne alebo v merateľnej miere nezvyšujú návykovosť, toxicitu alebo karcinogénne, mutagénne a reprotoxické vlastnosti tabakového výrobku“ (ustanovenie § 5 ods. 1 zákona o výrobe).

„Výrobca, dovozca alebo distribútor nesmie uvádzať na trh také cigarety, tabak na vlastnoručné zhotovenie cigariet a zahrievané tabakové výrobky, ktoré obsahujú arómy v akýchkoľvek ich zložkách, najmä vo filtroch, papieroch, baleniach, kapsuliach, alebo akékoľvek technické prvky umožňujúce zmenu vône alebo chuti dotknutých tabakových výrobkov alebo ich intenzity dymu. Filtre, papiere a kapsuly nesmú obsahovať tabak a nikotín“ (ustanovenie § 5 ods. 3 zákona o výrobe).

Obmenou si prechádza aj ustanovenie § 9 zákona o výrobe, ktorého pôvodný názov („Označovanie tabakových výrobkov na fajčenie okrem cigariet, tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet a tabaku do vodnej fajky“) sa mení na: „Označovanie tabakových výrobkov na fajčenie okrem cigariet, tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet, tabaku do vodnej fajky a zahrievaných tabakových výrobkov“. Zmena teda spočíva v doplnení odkazu na zahrievané tabakové výrobky.

Nového znenia sa dočkalo aj ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o výrobe:

„Tabakové výrobky na fajčenie okrem cigariet, tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet, tabaku do vodnej fajky a zahrievaných tabakových výrobkov musia obsahovať na každom spotrebiteľskom balení a vonkajšom obale takých výrobkov (A) všeobecné varovanie uvedené

v ustanovení § 7 ods. 1 zákona o výrobe, (B) jedno z textových zdravotných varovaní podľa prílohy č. 1 a (C) telefónne číslo „Linka pomoci 0908 222 722“, na ktorom možno získať informácie o odvykaní od fajčenia“ (ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o výrobe).

Zmenou, ktorú novela do ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o výrobe prináša je doplnenie vyššie uvedeného písmena c), a síce doplnenie obligatórnej obsahovej súčasti tabakových výrobkov v podobe telefónneho čísla Linky pomoci.

Pre upresnenie dodávame, že všeobecným varovaním v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o výrobe je varovanie „Fajčenie zabíja“, ktoré musí byť uvedené na každom spotrebiteľskom balení a vonkajšom obale tabakového výrobku na fajčenie.

5. ÚČINNOSŤ NOVELY

Novela nadobúda účinnosť dňa 01. januára 2025.

Publikované dňa 25.03.2024.

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva ani povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeníach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď bulletin nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, autora článkov JUDr. Martina Točka prostredníctvom emailovej adresy jurkovic@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2024